

SMJERNICA ZA POSTUPAK PRIJAVE COVID-19 KAO PROFESIONALNE BOLESTI

Kratice: COVID-19 / koronavirusna bolest-19; SARS-CoV2- Severe acute respiratory syndrome-coronavirus 2/teški akutni respiratorni sindrom-koronavirus 2

Profesionalna bolest je kao medicinsko-pravni termin definirana Zakonom o listi profesionalnih bolesti i njegovim izmjenama i dopunama (u daljnjem tekstu Zakon, Narodne novine 162/98 i 107/07). Članak 2. ovog Zakona definira profesionalnu bolest i uvjete pod kojima se te bolesti smatraju profesionalnim bolestima:

„(1) Profesionalnom bolešću smatra se bolest za koju se dokaže da je posljedica djelovanja štetnosti u procesu rada i/ili radnom okolišu, odnosno bolest za koju je poznato da može biti posljedica djelovanja štetnosti koje su u svezi s procesom rada i/ili radnim okolišem, a intenzitet štetnosti i duljina trajanja izloženosti toj štetnosti je na razini za koju je poznato da uzrokuje oštećenje zdravlja.

(2) Profesionalne bolesti iz stavka 1. ovoga članka dokazuju se pomoću u medicini rada prihvaćenih programa obrade (algoritama), a dijagnostički postupak obuhvaća:

- 1) radnu anamnezu i dokazivanje povezanosti bolesti i izloženosti pri radu;
- 2) kliničku sliku s pojavom oštećenja funkcije i/ili morfologije organa ili organskih sustava za koje je poznato da je određena radna štetnost može uzrokovati;
- 3) pozitivne nalaze dijagnostičkih metoda koje mogu objektivizirati to oštećenje.

(3) Prisutnost štetnosti iz stavka 1. ovoga članka utvrđuje se:

- 1) procjenom opasnosti ili na drugi način koji omogućava da se sa sigurnošću utvrdi prisutnost štetnosti,
- 2) određivanjem intenziteta (mjenjem, neposrednim uvidom u uvjete rada ili na drugi način koji omogućava da se sa sigurnošću utvrdi intenzitet štetnosti) i trajanja izloženosti toj štetnosti.“

Profesionalnim bolestima smatraju se bolesti utvrđene u Listi profesionalnih bolesti navedenoj u članku 3. Zakona, a poslovima na kojima se javljaju profesionalne bolesti smatraju se poslovi na kojima su radnici izloženim kemijskim, fizikalnim i biološkim štetnostima i naprezanjima iz Liste profesionalnih bolesti. Zakonom utvrđena Lista profesionalnih bolesti sadrži pod točkom 45. „Zarazne ili parazitske bolesti uzrokovane radom u djelatnostima gdje je dokazan povećan rizik zaraze“, a koja je primjenjiva pri prijavi i priznavanju profesionalne bolesti uzrokovane zarazom SARS-CoV2. Najveći broj prijava profesionalne COVID-19 očekuje se kod zdravstvenih radnika, ali utvrđivanje profesionalne bolesti moguće je i kod drugih profesija kod kojih postoji povećani rizik zaraze SARS-CoV2 virusom (na primjer kod policajaca, graničnih policajaca, pravosudnih policajaca, trgovaca koji rade u uvjetima pandemije, radnika u domovima za starije i kronično bolesne osobe, odgajatelja, nastavnika itd).

Radnik kojem se utvrdi zarazna bolest uzrokovana SARS-CoV2, a radi na radnom mjestu na kojem smatra da postoji povećan rizik zaraze SARS-CoV2, treba se telefonski ili osobno (ukoliko je radnik izliječen, odnosno SARS-CoV2 negativan) javiti nadležnom specijalisti

medicinske rada/medicinske rada i sporta (u daljnjem tekstu SMR) i dostaviti mu potrebnu dokumentaciju (e-mailom ili osobno) na temelju koje će se provesti dijagnostički postupak sukladno članku 2. stavku 2. Zakona:

1) Dijagnostički postupak započinje sa uvidom u medicinsku dokumentaciju koja dokazuje da radnik boluje od zarazne bolesti COVID-19

a) laboratorijska dokumentacija sukladno uzetom biološkom materijalu za dokazivanje infekcije (bris nosa i ždrijela, aspirat nazofarinksa, bronhoalveolarni lavat, sputum, serum) koja potvrđuje infekciju SARS-CoV2

b) klinička dokumentacija- nalazi infektologa i/ili drugi liječnički nalazi prema potrebi

2) Postupak se nastavlja dokazivanjem povezanosti bolesti i izloženosti na radnom mjestu što uključuje:

a) Uzimanje detaljne radne anamneze neposredno ili posredno putem službenog opisa poslova (obrazac 2 IN) ili izvoda iz dokumenta procjene rizika za predmetno radno mjesto, uz:

- od poslodavca priloženu listu sa istaknutim obavljenim zaduženjima radnika i službenim putovanjima u inozemstvo ukoliko ih je bilo u razdoblju od mjesec dana prije pojave simptoma bolesti, ili izjavu poslodavca da je radnik bio izložen SARS-CoV2 na mjestu rada za razdoblje od mjesec dana prije pojave simptoma bolesti

- podatke o korištenju zaštitne opreme tijekom rada u razdoblju od mjesec dana prije pojave simptoma bolesti

b) Uzimanje detaljne osobne anamneze i potvrda obiteljskog liječnika o drugim oboljenjima radnika, ili uvid u ispis osobnog zdravstvenog kartona radnika ukoliko nije moguće provesti pregled radnika

c) Uzimanje epidemiološke anamneze o oboljenju COVID-19 ukućana i drugih kontakata izvan radnog mjesta, podatke o neradnim danima i privatnim putovanjima u razdoblju od mjesec dana prije pojave simptoma bolesti (u obliku pisane izjave radnika ukoliko nije moguće provesti pregled radnika)

Nadležni SMR će po uvidu u navedenu dokumentaciju dovršiti postupak dijagnosticiranja profesionalne bolesti, tj. dati mišljenje o postojanju profesionalne bolesti. Prava, uvjeti i načini ostvarivanja prava s osnove profesionalne bolesti definirani su u Pravilniku o pravima, uvjetima i načinu ostvarivanja prava iz obveznoga zdravstvenog osiguranja u slučaju ozljede na radu i profesionalne bolesti (Narodne novine, broj 75/14, 154/14, 79/15, 139/15, 105/16, 40/17, 66/17, 109/17, 132/17, 119/18, 41/19 i 22/20) te Pravilnikom o izmjenama Pravilnika o pravima uvjetima i načinu ostvarivanja prava iz zdravstvenog osiguranja u slučaju ozljede na radu i profesionalne bolesti (Narodne novine 39/2020) kojim se uređuje priznavanje profesionalne bolesti od dana nastanka odnosno utvrđivanja dijagnoze uvažavajući specifična obilježja zarazne bolesti. Rok za podnošenje prijave je od dana nastanka do tri godine. Tiskanica „Prijava o profesionalnoj bolesti“ je promijenjena i priložena je u navedenom Pravilniku (Narodne novine 39/2020). Postupak utvrđivanja i priznavanja profesionalne

bolesti dostupan je na poveznici <https://www.hzzo.hr/zastita-zdravlja-naradu/profesionalna-bolest/>.

U ime Upravnog odbora Hrvatskog društva za medicinu rada Hrvatskog liječničkog zbora sastavile:

Ivana Kerner, dr.med. i prim.dr.sc. Jelena Macan, dr.med.

U Zagrebu, 16.12.2020.